

ОДГОВОР НА ПИТАЊЕ: „ЗАШТО СЕ У ИСЛАМУ СВЕДОЧЕЊЕ ЖЕНЕ РАЧУНА КАО ПОЛА СВЕДОЧЕЊА МУШКАРЦА?“

[Српски – Serbian – صربي]

Закир Наик

Превод са енглеског

Сенад Реџеповић

Ревизија и обрада:

Ирфан Клиџа

Фејзо Радончић

Љубица Јовановић

2015 - 1436

IslamHouse.com

﴿ الجواب على السؤال: لماذا تعتبر شهادة المرأة

كنصف شهادة الرجل؟ ﴾

« باللغة الصربية »

ذاكر عبد الكريم نايك

ترجمة: سناد رجبوفيتش

مراجعة:

عرفان كليسا

رادونشيش فيزو

يوفانوفيتس ليوبيتسا

2015 - 1436

IslamHouse.com

ЈЕДНАКОСТ СВЕДОКА

Зашто су два женска сведока исто што и један мушки?

НЕКАД ЈЕ ДОВОЉНО ДА ЈЕДАН ЖЕНСКИ СВЕДОК ИМА СНАГУ КАО И ЈЕДАН МУШКИ

Три ајета говоре о сведоцима, без спецификавања мушкарца или жене.

а) Приликом давања опорукe, неопходно је присуство два праведна сведока. Часни Кур'ан каже:

О верници, кад вам се приближи смрт, приликом давања опорукe нека вам посведоче два праведна сведока од вас или нека друга два, који нису ваши - ако сте на путу, а појаве се знаци смрти. А ако посумњате, задржите их после обављене молитве и нека се Богом закуну: „Ми заклетву ни за какву цену нећемо продати макар се радило и о какву рођаку и сведочење које је Бог прописао нећемо ускратити, јер бисмо тада били, доиста, грешници“.¹

¹ Кур'ан, поглавље: Трпеза, ајет (одломак) 106.

б) У случају развода брака, траже се два праведна сведока:

Па када оне достигну време свог чекања, ви их или на леп начин задржите, или се великодушно од њих коначно раставите, и као сведоке две особе узмите, и сведочење ради Бога обавите! То је савет за оног који у Бога и у онај свет верује - а ономе који се Бога боји, Он ће излаз дати.²

е) Четири сведока су неопходна у случају потворе на честиту жену:

Оне који окриве поштене жене, а не докажу то са четири сведока, са осамдесет удара бича избичујте и никада више сведочење њихово не примајте; то су нечасни људи.³

² Кур'ан, поглавље: Развод брака, ајет 2.

³ Кур'ан, поглавље: Светлост, ајет 4.

ДВА ЖЕНСКА СВЕДОКА СУ ЈЕДНАКА ЈЕДНОМ МУШКОМ САМО У СЛУЧАЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ТРАНСАКЦИЈА

Није истина да се у сваком случају два женска сведока третирају као један мушки. То је случај само у специфичним приликама. Од свих ајета који се баве питањем сведока, само један каже да се два женска сведока третирају као један мушки. То је ајет из поглавља Бекара који говори о финансијским трансакцијама, који је уједно и најдужи ајет у Кур'ану:

О верници, када један од другог позајмљујете до одређеног рока, запишите то. Нека један писар између вас то праведно напише и нека се писар не сустеже написати онако како га је Бог поучио! Нека он пише, а нека му казује дужник! Нека се боји Бога, Господара свога, и ништа од тога нека не изостави! А ако је дужник умно ограничен или слаб, или ако није у стању казивати, онда нека диктира његов старатељ и то праведно! И узмите два сведока између вас, па ако не нађете два мушкарца, онда једног мушкарца и две жене са којима сте као сведоцима задовољни.⁴

⁴ Кур'ан, поглавље: Ал-Бекара, ајет 282

Овај кур'ански ајет говори само о финансијским трансакцијама. У тим случајевима се налаже склапање уговора између две стране, уз два сведока - по препоруци мушкарца. У случају да се не могу наћи два праведна мушкарца, онда је довољно наћи једног мушкарца и две жене. Навешћу пример особе која се намерава подвргнути операцији, због одређене болести. Пре подвргавања операцији, жеља му је да обаве операцију два хирурга који су специјалисти. У случају да не може да нађе два хирурга, пристаће да операцију обави један хирург, уз присуство два лекара опште праксе.

Исти је пример и код финансијских трансакција – пожељна су два мушка сведока. Ислам очекује од мушкараца да буду хранитељи породице. Пошто су финансијске обавезе према породици стављене на терет мушкарцу, од њих се очекује да буду много боље упознати са финансијским трансакцијама у односу на жене. Као друга опција, прихвата се један мушкарац и две жене, па ако једна нешто погрешно, да је друга исправи. У наведеном кур'анском ајету се користи реч **тадилл**, која се преводи као "збунити се, преварити се". Многи су ову реч погрешно превели као "заборавити".

Финансијске трансакције су, заиста, једини сигуран случај где се преферира присуство два мушка сведока и где се две жене третирају као један мушкарац.

СВЕДОЧЕЊЕ У СЛУЧАЈУ УБИСТВА

Неки учењаци сматрају да природа жене утиче на њено сведочење и у случају убиства. То је зато што су жене, обично, у таквим случајевима пуно уплашене, за разлику од мушкараца. Због њиховог емоционалног стања, оне могу да буду збуњене. Због свега тога, по мишљењу неких исламских правника, и у случају убиства, два женска сведока се третирају као један мушкарац. У свим осталим случајевима по мишљењу учењака, нема разлике између сведочења мушкараца и жене.

КУР'АН ЈАСНО ДАЈЕ ДО ЗНАЊА ДА ЈЕ ЖЕНА У СВЕДОЧЕЊУ ЈЕДНАКА МУШКАРЦУ

Има учењака који сматрају да се случај две жене које се третирају као један мушки сведок примени као опште правило у свим случајевима. Са тим мишљењем се не можемо сложити, због тога што

један кур'ански ајет врло јасно ставља мушкарца и жену на истом ступњу по питању сведочења:

А они који окриве своје жене, а не буду имали других сведока, него су само они сведоци, потврдиће своје сведочење заклетвом Богом, и то четири пута да, заиста, говоре истину.⁵

АИША ЈЕ ДОВОЉНА КАО СВЕДОК ДА ЈЕ ХАДИС ИСПРАВАН

Аиша, супруга Божијег Посланика, нека су Божији мир и благослов над њим, је пренела чак 2.220 хадиса (цитата) који се узимају као веродостојни само на основу њеног сведочења. Ово је довољан доказ да се прихвата сведочење и од само једне жене.

Многи учењаци се слажу да је сведочење једне жене довољно и код утврђивања појаве младог Месеца. Замислите само - сведочење једне жене је довољно за један од темеља ислама, пост месеца рамазана. Цело исламско друштво је обавезно прихватити њено сведочење! Неки учењаци сматрају да је при почетку Рамазана потребан један сведок, а за

⁵ Кур'ан, поглавље: Светлост, ајет 4.

крај два, али се у сваком случају не прави разлика између сведочења мушкарца и жене.

У НЕКИМ СЛУЧАЈЕВИМА СЕ ПРЕФЕРИРА СВЕДОЧЕЊЕ ЖЕНЕ

Неки случајеви захтевају сведочење само жене, сведочење мушкарца се ту не прихвата. На пример, у судским процесима где се као предмет појављује мртво женско тело, сведок мора бити жена.

Привидна неједнакост сведочења мушкарца и жене у случају финансијских трансакција није резултат неравноправног положаја жене у односу на мушкарца. То се јавља само као резултат различитих природа и улога које је ислам доделио мушкарцу и жени.